

Afscheid van dokter L. Hoedemaker als huisarts in Bergschenhoek

1945

Mijn grootvader, Louwerens Hoedemaker vestigde zich in 1906 als huisarts in Bergschenhoek. Hij had eerder gewoond in het Groningse Sauwerd, waar hij huisarts was. Hij was getrouwd met Johanna Langhout en in 1905 werd in Sauwerd hun eerste kind geboren. In Bergschenhoek zouden nog vier spruiten volgen.

In 1945 vertrok mijn grootvader uit Bergschenhoek. Hij droeg de praktijk over aan zijn zoon Albert Hoedemaker, mijn vader. Als verrassing organiseerden de inwoners van Bergschenhoek een défilé. Ze zamelden vooroorlogse zilveren munten in om daarvan een gedenkbord te laten maken.

Dochter Koosje en echtgenoot Wim de Graaf kwamen over uit Overschie en ze brachten hun oudste twee kinderen mee evenals zuster/dochter Nanny uit Vlaardingen. Ook organiseerden zij een fotograaf. Dat was de heer Leeuwerik uit Overschie.

Hieronder laat ik de oproep voor het défilé zien en de fotorapportage van dhr Leeuwerik. Voor Nanny uit Vlaardingen betekende deze dag een definitief wegvallen van haar ouderlijk huis. Ze schrijft daarover aan haar oudste zus Reinie, die niet in de gelegenheid was het afscheid bij te wonen. Die brief sluit dit document af. Uit haar brief heb ik enkele persoonlijke fragmenten verwijderd.

Dit zijn de familieleden:

Dokter Louwerens Hoedemaker en zijn vrouw Johanna Langhout

Dochter Reinie

Zoon Albert, in deze tekst aangeduid als Am, getrouwd met Nans van Beek.
Zij staan niet op de foto's. Hun kinderen Jo en Nans staan wel op enkele foto's.

Zoon Laus, getrouwd met Jans Dijkman.
Zij verbleven met hun gezin in Harderwijk.
Dokter Hoedemaker en zijn vrouw vertrokken in eerste instantie naar Harderwijk.

Dochter Koosje, getrouwd met Wim de Graaf, beiden huisarts in Overschie.
Zij beiden en hun kinderen Lies en Joke staan op enkele foto's.

Dochter Nanny, apotheker in Vlaardingen, waar zij op kamers woonde.

Een groep medeburgers nodigt U hiermede uit mede te werken aan het brengen van een afscheidsgroet aan den vertrekkenden Dr. Hoedemaker in de vorm van een defilé. Het volgende programma is hiervoor opgesteld, waarbij op gerekend wordt dat een ieder, groot en klein, jong en oud, arm en rijk er aan medewerkt. Tevens is toegezegd de medewerking van de Muziek en Zangverenigingen, terwijl den EdelAchtbaren Heer Burgemeester J.J.M. v. Meetelen enkele woorden zal spreken.

De bedoeling is dat de eerste van elke groep in het voorbijgaan van het woonhuis van Dr. Hoedemaker een afscheidsgroet in den vorm van een bouquet aanbiedt, terwijl de overigen van die groep Dr. Hoedemaker groeten.

De opstelling is als volgt

Morgen: Vrijdag 28 September 1945 n.m. te half zes. precies.

1. Op het Dorpsplein de Verenigingen (Muziek en Zang);
2. Het schoolpersoneel met de kinderen (Tussen Th.v. Wijk en Fl. Teeuw).
3. De eerst gehaalde baby's van Dr. Hoedemaker en alle inwoners boven 65 jaar (samenkomen Smitshoek).
4. Alle jonge Moeders met Baby's in kinderwagens of op de arm (Samenkomen bij de weegbrug).
5. Alle jonge meisjes (Opstellen van Chr. School tot G. Metselaar).
6. Alle jonge mannen. (Opstellen van G. Metselaar tot Raadhuis).
7. Tenslotte alle getrouwde paren en overige bevolking opstellen naast Ned. Herv. Kerk.

Tijdens de opstelling collecte van vóór-oorlogs groot en klein zilvergeld voor het vervaardigen van een zilveren herinnering, later aan Dr. Hoedemaker toe te zenden.

Er wordt op gerekend dat U dit voor Dr. Hoedemaker een verrassing laat.

Dus ....: "Mondje dicht en .....MORGEN ALLEN KOMEN !!!!!

DENKT OM UW ZILVERGELDSTUKJE

EN DENKT ER VOORAL OM TIJDENS HET DEFILE: "NIET STILSTAAN, MAAR ... DOORGAAN!!!!!!

Bij iederen groep zal zo nodig een comité-lid enige leiding geven, kenbaar aan witte band.

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

o-o-o-o-o-o-o-o

o-o-o-o-o-o-o

o-o-o-o-o-o

o-o-o-o-o

o-o-o-o

o-o-o

o-o

o

Niets vermoedend verscheen het artsenechtpaar in de deuropening.

Al gauw kwamen familieleden, die in het complot zaten ook op de stoep van de voordeur. Links dochter Nanny, dan het artsenechtpaar, dochter Koosje en Wim de Graaf met hun dochters Joke en Lies.

Een groep schoolkinderen: eerst de jongens

Dan de meisjes

De eerstgehaalde baby's, nu volwassen, en andere ouderen. Binnen het hek kleindochter Nans.

De jongsten, nog in de kinderwagen. Iedere groep bood een bos bloemen aan.

Nog een foto met kinderwagens

De kleinste kinderen. Op de achtergrond leden van het fanfarecorps Concordia. Het artsenechtpaar op de rug gezien. Oma droeg het haar in een knotje.

Aubade door de dames van het koor Vlijt en Volharding.

Jonge mannen. Op de achtergrond Café Vanouds de Vlashandel en de huizen van Isak en Dirck Batenburg.

Katholieke mannen zongen een Latijns lied. De mannen met een bandje om hun bovenarm waren betrokken bij de organisatie.

Alles maakte grote indruk op de familie. Achterste rij dochter Nanny en het artsenechtpaar, voorste rij kleindochter Jo en schoonzoon Wim de Graaf.

Fanfare Corps Concordia.

De familie in de bloemetjes. Voor het raam van de spreekkamer staat de dienstbode Jenny van Laviere.

De familie in de bloemetjes. Nu met gesloten raam van de spreekkamer.
Voorgrond: kleinkinderen Jo, Nans, Joke en Lies. Wim en Koos uit Overschie.

Nog een foto van de familie in de Bloemetjes. Nu bij geopend schuifraam van de spreekkamer.
Het artsenechtpaar, Nans, Lies en Joke, Jo kijkt om, achter hen Koos en Wim.

Tot slot een overzicht met het doktershuis, geflankeerd door kastanjabomen. Op de voorgrond de draaibrug van Piet Oosthoek.

Toen alles achter de rug was, en iedereen naar binnen, stond daar nog kleindochter Joke uit Overschie. Achter de chrysanten haar oudere zusje Lies.

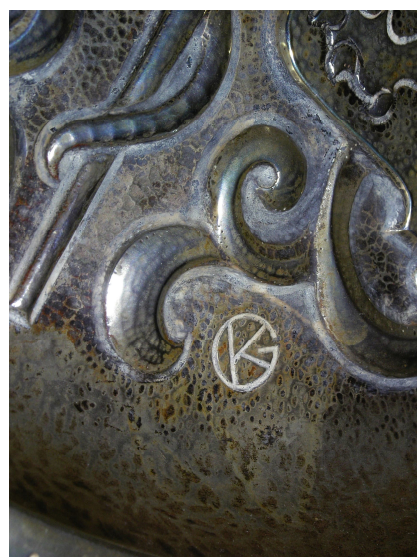

In dankbare herinnering

De inwoners hadden zilveren munten ingeleverd. Daarvan werd een gedenkbord gemaakt met de wapens van Bergschenhoek en Zuid-Holland ter weerszijden van een aesculaap.

De schaal heeft geen keurmerken

Het monogram is van wie?

Ten slotte een verslag van jongste dochter Nanny aan oudste dochter Reinie. Nanny werkte als apotheker in Vlaardingen. Met het vertrek van haar ouders uit Bergschenhoek verliest zij een stukje zekerheid in haar bestaan.

Verslag van het afscheid van dokter L. Hoedemaker
[Brief van zijn jongste dochter, Nanny, aan zijn oudste dochter, Reinie]

Vlaardingen, 30 September 1945.

Lieve Reinie en Bertus,

Vandaag heb ik geen dienst en toch ben ik in Vlaardingen, aangezien Vader en Moeder nu nergens wonen. Hoewel ik op mijn laatste [...] brieven nog niets van jullie terug hoorde, wil ik jullie toch schrijven, om jullie verslag te doen van de laatste week in B'hoek.

Zaterdagavond moest ik even een kistje druiven naar Mevrouw Goverts brengen.¹ Ik zat daar een poosje en vertelde zoo en passant dat het mijn laatste weekend thuis in B'hoek was. Mevrouw Goverts verdween even en later verscheen Ds Goverts. Hij praatte wat en kwam toen op het vertrek van Vader. Hoe lang hij er al was enz. Ik zei dus gewoon 39 jaar ruim enz.

De volgende morgen in de kerk aan het eind van de dienst voor het uitspreken van de zegen, zei hij dat hij eerst namens de gemeente nog een woord wilde spreken tot de scheidende dokter Hoedemaker en zijn gade. Hij sprak erg aardig, heusch en liet tot slot de gemeente Vader en Moeder toezingen Psalm 120: 'De Heer zal U steeds gadeslaan' enz. Vader zei, thuis gekomen, als ik dat van te voren geweten had, was ik niet gegaan.

Dinsdag avond kwam Berkel afscheid nemen. 7 meisjes. Ze boden een tekening van de tol aan en de toezegging voor een radiotoestel. Vader apprecieerde deze blijk van waardeering zeer.

Toen hadden we gehoord dat B'Hoek ook wat wilde doen. Namelijk vrijdagavond om 5 ½ uur. Moeder at vroeg (omdat dat beter was met het oog op de verhuizers). Ik gaf om 1 uur al les [aan mijn apothekersassistenten] en fietste toen naar Overschie. Koos, Wim, Mien de Graaf, Lies, Joke, Leeuwerik (de fotograaf) en ik reden in de stortregen naar B'hoek. Leeuwerik werd gauw weggestuurd, maar vader bleek uit te zijn (ter controle). Even later kwam Vader thuis en zag Koos en Wim. Zij zeiden dat ze nog eens afscheid wilden komen nemen. Daarna zag Vader mij in de gang. Hé, jij ook al hier? Ik zei, Ja, ik kon met Koos en Wim meerijden, dus deed ik dat ook graag nog even. Nans kwam [zogenaamd] een boek terugbrengen dat nog mooi in de verhuisauto naar Loosdrecht kon en Am was [toevallig] in de apotheek bezig. We dronken gezellig een kopje thee. Hadden allemaal nog een stoel en een kopje. Ondertusschen zagen wij (Vader vermoedde niets, dus zag ook niets) iedereen voorbij gaan naar het dorp waar verzameld moest worden.

Om ongeveer half zes kwam er muziek aan. Wij zeiden, Gunst, muziek. Moeder trok haar mantel aan en wij zeiden: Vader het is vast voor U, Vader geloofde er niets van. Wij moesten Vader echt overtuigen voor Vader ook bij de deur wilde komen.

---

¹ Dominee Govers woonde naast dokter Hoedemaker

De muziek had zich ondertusschen opgesteld midden op de straat. Zoo:

Vaart

Ruimte

Muziekkorps

Ruimte voor défilé

Trottoir

Hek van het doktershuis

Stoep met de doktersfamilie

Er bleef dus voor en achter hen [de muziek] ruimte open. Ze speelden eerst een lied. Daarna kwam de zangvereniging, die stelde zich ervoor op en zong een lied. Ook Psalm 121. Zij liepen daarna door en het R.K. Mannen kerkkoor zong een Latijnsch lied.

Toen verscheen de burgemeester, die een rede hield (las) van ongeveer vijf kantjes. Hij stond op de eerste tree van de stoep. Koos en ik op de tweede opzij. Vader en Moeder bovenin en Am en Nans erachter in de gang. Daarna zong het koor nog eens en toen begon het défilé.

Eerst de baby's die Vader ter wereld had helpen komen. De eerste in Juni 1906, Dien van der Hoeven en Bet Mostert, allebei er voor uit Rotterdam gekomen. En daarachter veel moeders met kinderwagens, wel 30 denk ik. Eenig! Toen de ouden van dagen. Dan de jonge meisjes, de jonge mannen, de echtparen en het overige gedeelte van het dorp. Iedereen liep mee. Ook b.v. de dominee + vrouw, burgemeester + vrouw, Zuster Bos², Van Leeuwen, Oosthoek³, van de Rotte zelfs nog veel, oude dienstboden enz. enz.

Toen iedereen langs was, wilde de muziek weer weg wandelen, die speelde n.l. steeds. Vader heeft toen echter enkele dankwoorden gesproken. Vader moest zelfs even wachten, was ontroerd.

Iedere groep bood bloemen aan. Zoodat we tenslotte allemaal, zelfs Joke, Lies, Jo en Nansje met groote ruikers chrysanten en asters stonden. Leeuwerik heeft foto's gemaakt en ze zijn aardig geworden zei hij. Het was eenig en Vader waardeerde het zeer en had er niets van vermoed.

Op de verzamelplaatsen werden collecte's gehouden in zilvergeld om een aandenken van te laten maken (maar dat weet Vader nog niet).

Wij zijn toen de stoet terug was, naar binnen gegaan en hebben thuis brood gegeten midden in de verhuisrommel. Het scheiden viel zodoende van het huis niet zwaar. De dank van het dorp was ontroerend. Het was raar al die leeg kamertjes boven. Op mijn kamer lag al een zeil en kleeft van Nans voor Juffrouw Ma. Ik vond het een achteruitgang, maar zoo zal het wel met veel dingen worden nu je niets nieuws kunt kopen.

Zaterdag heb ik Moeder nog even opgebeld. De auto's met verhuisboel waren weg. Vader en Moeder zouden nog even eten, uit een papiertje, en ook gaan, naar Harderwijk. Ik hoop dat ze daar nu gezellig zitten en dat ze nog een mooie lange levensavond in Loosdrecht enz. moogen hebben.

[...]

Ik heb jullie nu zoo uitvoerig verslag gedaan omdat jullie er niet bij bent geweest. Laus en Jans ook wel niet, maar daar zullen Vader en Moeder zelf het heele voorval wel vertellen.

---

² De wijkverpleegster.

³ Van Leeuwen en Oosthoek zijn overburen.

Het zal voor mij wel gek zijn, niet meer zoo vaak thuis te zijn, of Moeder te kunnen bellen. Als ik wil, zou ik nog vaak naar B'hoek kunnen naar Batenburg, mevr Goverts, Neeltje Batenburg vroeg ook al of ik niet eens een weekend kwam. Ik hoop op de verjaardag van Nans te gaan en dan 2 December als Jans [Batenburg] jarig is.

Ik barst nu helemaal uit deze kamers. Want ik heb nog heel wat meegenomen uit B'hoek, o.a. al mijn kleeren. Nog wat boeken enz. Ik ga nu ijverig zoeken naar een grotere woongelegenheid.

[...].

Zeg, ik vind deze brief een boekdeel. Ik hoop dat je tijd voor lezen hebt. Hartelijke groeten.

Nanny